

R-äänteen harjoitteluohjeet

OSA I valmistavat harjoitukset

R-äänteen muodostaminen

R ääntyy ylätuhampaiden takana, samassa paikassa kuin D-äänne. Kielen kärki lyö leveänä ja vähän kuppimaisena hammasvalliin, ja ulos virtaava ilma saa kielenkärjen täriseämään. R-äännettä tuottaessa hampaat ovat hieman raollaan.

R-äänteen perusedellytyksenä on kielen lihasten riittävä hallinta, minkä vuoksi kielen ja suun motoriikan harjoitukset ovat tärkeitä.

D on hyvä apukeino R-äänteen etsimiseen, koska se ääntyy samassa paikassa kuin R ja kieli on samanlaisessa kuppimaisessa asennossa kuin R:ssä. D harjoittaa kielenkärjen liikettä R:n oikealle paikalle. Kun D-äännettä pompottelee, kieli tulee nopeaksi ja taitavaksi.

Opettele ensin napakka D. Huomaa selvä ero D- ja T-äänteiden välillä. T-äänteessä kieli koskettaa ylätuhampaita, D-äänteessä kieli on taempana.

Harjoittelun vaiheet:

1. Lisätään tietoisuutta kielen liikkeistä suujumpalla
2. D-harjoituksia
3. R-tärinän etsiminen ja vahvistaminen
4. R:n käyttäminen harjoittelutilanteessa
5. R:n käyttäminen spontaanissa puheessa

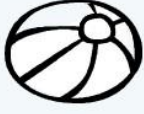

Yleiset harjoitteluohjeet:

- Harjoituksia on hyvä tehdä päivittäin, noin 5–10 minuuttia kerrallaan.
- Harjoittelun tulee olla mukavaa: aikuinen ja lapsi tekevät harjoituksia yhdessä.
- Aikuinen näyttää oikeaa mallia.
- Harjoittelussa voi käyttää peiliä apuna. Se voi auttaa lasta hahmottamaan kielen oikean paikan.
- Aikuisen tukea ja apua tarvitaan paljon. Rohkaiseminen ja onnistumisen elämykset kannustavat lasta yrittämään. Jos lapsi innostuu asiasta, hän jaksaa harjoitella ja saavuttaa tuloksia.
- Joitakin lapsia voi innostaa harjoittelutaulukko, johon merkitään harjoittelukerrat (ks. sivu 2).
- Lapsen puhetta ei saa korjata jatkuvasti. Puheeseen kiinnitetään huomiota vain harjoittelutuokiossa tai sovittuina hetkinä.

Harjoitteluun ei saa pakottaa, eikä väsyneenä kannata harjoitella. Jos lapsi ei ole vielä kiinnostunut harjoittelusta, kannattaa asiaan palata myöhemmin. Otollisin ikä R-äänteen harjoitteluun on 5–6-vuotiaana.

Mukavia harjoitteluhetkiä!

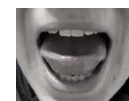
Harjoittelutaulukko: Väritä kuva, kun olet tehnyt päivän harjoitukset!

Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
						
						
						
						
						

Puheterapia, Eksote 2016

olen harjoitellut
ahkerasti ja saan
timantin

osaan tehdä
kielestä kupin

osaan levittää kielen
ylähuulelle

osaan liikuttaa kieltä niin,
että leuka pysyy paikallaan

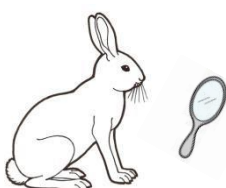

osaan nostaa kielen kärjen
ylähampaiden taakse

R-PORTAAT:

Kulje portaita kohti
timanttia ja R-äännettä.
Voit piirtää itsesi tai pupun
rappusille siihen kohtaan,
missä olet harjoittelussa.

Käytä harjoittelussa apuna peiliä!

1. Lisätään tietoisuutta kielen liikkeistä suujumpalla

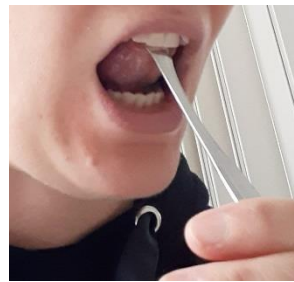
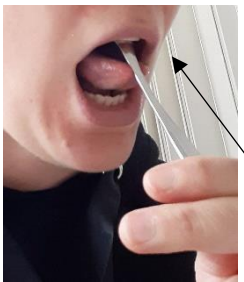
Muroharjoitus: harjoitellaan nostamaan kielen kärki yläetuhampaiden taakse

Laita muro tai esim. hedelmäpastilli ylähampaiden taakse ja vie kielen kärki muron päälle. Pidä muroa/karkkia kielen avulla paikoillaan noin 5sek. ajan. Syö muro/karkki.

Lastaharjoitus: harjoitellaan viemään kielen kärki yläetuhampaiden taakse

Laita jäätelötikku tai lusikka ylähampaiden taakse ja nuole kielen kärjellä tikkua pitkin niin pitkälle, että kielen kärki tulee ylähampaiden taakse niin, että kieli ei kosketa hampaita. Pysäytä kieli siihen.

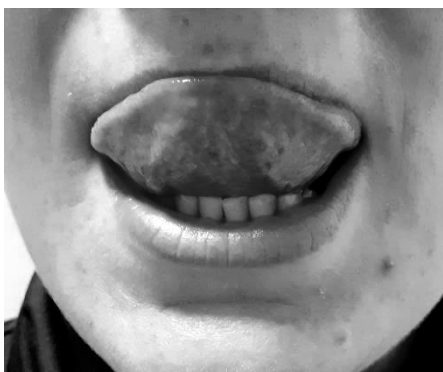
Hissiharjoitus: harjoitellaan, että kieli tekee yksin liikettä ja leuka ei liiku mukana

Kieltä liikutetaan alahampaiden takaa ylähampaiden taakse (ylös-ala-ylös-alas). Huomioi, että leuka pysyy paikoillaan. Leuasta voi pitää kevyesti kiinni tai hampaiden väliin voi laittaa esim. oman puhtaan sormen tai vaikka kynän.

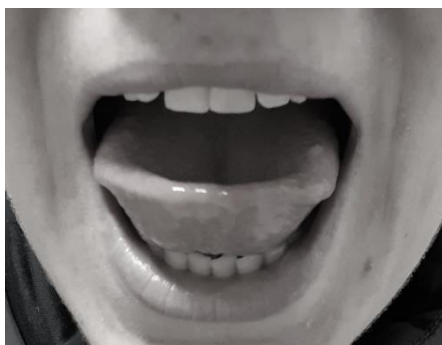
Leveä kieli –harjoitus: levitetään kieltä ylähuulelle

Kieli viedään ylähuulelle leveänä niin, että kieli peittää ylähuulen kokonaan.

Kuppi –harjoitus: opetellaan kielen kuppimainen asento

Kuppi-asennossa kielen laiteet (reunat) ja kielen kärki nostetaan ylös niin, että keskelle jää kuoppa eli kuppi.

PELI (seuraavalla sivulla): Tulosta pelikortit ja leikkaa kortit irti. Voit tulostaa sivuja useampia kappaleita. Korttien avulla voi harjoitella monipuolisesti esim. niin, että

1. Lorupussi: Kortteja nostetaan pussista/rasiasta ja tehdään käteen nousut harjoitus. Kun kaikki kortit on nostettu pussista/rasiasta, laitetaan kortit takaisin yksitellen ja samalla tehdään harjoitukset uudelleen.
2. Muistipeli: Muistipelissä kortit kannattaa liimata pahville. Pelatkaa muistipeliä ja tehkää harjoitus AINA kun avaatte kortin.
3. Noppapeli: Muodosta irtileikatuista korteista pelilauta pöydälle ja pelatkaa noppapelinä. Tehkää harjoitukset kyseisessä ruudussa.
4. Kortteja voi käyttää myös minkä tahansa lautapelin yhteydessä.
5. Harjoituksia voi tehdä myös nopan mukaan eri määriä (esim. noppa näyttää 3 -> tehkää harjoitus kolme kertaa).

